

O Festiwalu Tradycji Literackich

W ramach pierwszej edycji Festiwalu Tradycji Literackich, poświęconej Adamowi Mickiewiczowi i Tadeuszowi Różewiczowi chcielibyśmy poddać refleksji zagadnienia związane z przepływem oraz kontynuacją wątków i form w obrębie systemu, jakim jest literatura.

Dlaczego uważamy, że o tradycji literackiej należy dyskutować dzisiaj? Może dlatego, że mimo wszelkich posttendencji coraz mocniej wierzymy, że nowsze znaczy lepsze. Nowe technologie, trendy, nowe idee. Wiedza coraz szybciej się starzeje. Warto zatem zadać pytanie o rolę tradycji w świecie, który stawia na nieustanną, niekończącą się aktualizację.

Ciekawy wymiar zyskuje pytanie o to, czym jest czerpanie z tradycji i wyjątkowość aktu twórczego w świecie, w którym programy komputerowe komponują muzykę i piszą powieści. Dostępność narzędzi i inspiracji sprawia, że tworzenie jest łatwe, a oryginalność trudna. Obserwujemy coraz mocniejsze stopienie rzeczywistości i fikcji oraz zacieranie się granicy pomiędzy światem wirtualnym a realnym. Czy jest to istotne dla namysłu nad tradycją literacką? Tak, jeśli przyjmiemy, że mamy do czynienia z nowym modelem percepcji, z nowym typem czytelnika-użytkownika, twórcy-odtwórcy.

Ponieważ wszystko staje się interaktywne i spersonalizowane, proces ten nie omija również literatury. Ruchome obrazy, coraz bardziej ekspansywne, wygrywają w walce o naszą uwagę. Język poetycki ustępuje pola językom programowania. Być może, zachowując tradycję, należy chronić ginące gatunki literackie. Bronić granic polszczyzny przed potopem językowych kalek. Stać na straży czasu pomiędzy ukończeniem dzieła a jego publikacją – czasu do namysłu szczególnie ważnego w czasach epidemii fałszywych wiadomości.

Uważamy, że warto badać i poznawać tradycję, także dlatego, że jej znajomość ułatwia zrozumienie wydarzeń współczesnych. Na pytania, które stawiamy obecnie, mądre odpowiedzi znaleźć można w dziełach należących do kanonu literatury. Zwłaszcza w momentach historycznych, w których dwie strony politycznego sporu okopują się na wrogich pozycjach, odwołując do tej samej tradycji, warto się jej bliżej przyjrzeć.

Pierwsza odsłona Festiwalu Tradycji Literackich prezentuje w szczególny sposób postaci dwóch poetów. Dla polskiej (a może nie tylko) tradycji literackiej ważne jest to, jak Tadeusz Różewicz dialogował z Adamem Mickiewiczem, komentując go, podziwiając, parodiując. A także to, jaki oddźwięk ma albo może mieć współcześnie poezja Różewicza.

W ramach wystawy stałej w Muzeum Pana Tadeusza opowiadamy historię o Mickiewiczu, a także prowokujemy powstawanie nowych dzieł inspirowanych jego twórczością (jak plakaty, ilustracje, animacje, opowiadania). Ekspozycja poświęcona Różewiczowi, której otwarcie planujemy na rok 2018, ma być miejscem nie tylko edukacji, ale także, może przede wszystkim, inspiracji.

Podobne zadanie stoi również przed festiwalem. Będzie realizowane poprzez towarzyszące mu debaty i spotkania z udziałem pisarzy, artystów i naukowców, a także pokazy filmowe, koncert, wystawy, warsztaty dla dzieci, młodzieży i seniorów oraz warsztaty i prezentacje poezji miganej, jak i konkurs literacki dla młodych autorów oraz wydawnictwo z tekstami krytyczno-literackimi.

tekst: Maria Marszałek